

Prenumerata miejscowa:
bez odosłania:
Na rok . . . 9 rsr.
„ 6 miesięcy . . . 4 50 k.
„ 3 miesiące . . . 2 25 k.
„ 1 miesiąc . . . 75 k.
Za odosłanie dopłaca się
5 kop. miesięcznie.

Prenumerata zamiejscowa
z odosłanką pocztą:
Na rok . . . 12 rsr.
„ 6 miesięcy . . . 6 „
„ 3 miesiące . . . 3 „
„ 1 miesiąc . . . 1 „

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olchynowej: w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa.

ROK DWUNASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego niej-
sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. —
Oddzielne numera sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W sobotę, 1 (13) marca, — św. Ewdokij mucz.
W niedzielę, 2 (14) marca, — św. Feodota i Ar. mucz.
W poniedziałek, 3 (15) marca, — św. Ewtopija i Was. mucz.

Wschód i zachód Słońca.

Słońce wschodzi o godzinie 6 minut 24 rano.
zachodzi o godzinie 5 minut 57 wieczór.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W sobotę, 1 (13) marca, — św. Nicefora bisk.
W niedzielę, 2 (14) marca, — św. Matyldy królowej.
W poniedziałek, 3 (15) marca, — św. Longina.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą.
Stóp 3 cali 11.

* Dnia 30 stycznia (11 lutego) roku bieżącego Najjaśniejszy Pan Najmilszemu raczył przyjąć w Pałacu Zimowym konstruktora kolei żelaznej Morszańsko-Syzyrańskiej, radcę stanu *Bazmakowa*, który miał szczęście doręczyć Jego Cesarskiej Mości album z widokami fotograficznymi pomienionej kolei i uzyskać łaskawą podziękowanie za budowę. (*Goniec Urzęd.*)

DZIAŁ URZĘDOWY.

Najwyższy Dyplom.

Do naszego generał-lejtnanta, członka Głównego Sądu Wojennego i Komitetu Wzięnnego, zaliczonego do Sztabu Generalnego *Erasta Dłotowskiego*.

Ze względu na pięćdziesięcioletnią wzorowo-gorliwą i pożyteczną służbę naszą, Najmilszemu raczyliśmy w kwaterze Cesarskiego orderu Naszego świętego prawowierznego wielkiego księcia *Aleksandra Newskiego*, oznaki którego załączając przy niniejszym, rozkazujemy nam przywdziać na siebie i nosić według przepisów.

Pozostajemy dla was Cesarzską Naszą łaską przychylnymi.

Na oryginalne Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

„ALEXANDER.”

24 lutego 1875 roku.

W St. Petersburgu.

* Na odbytych 19 lutego r. b. uroczystym nabożeństwie i paradzie kościelnej pułku huzarów lejb-gwardji imienia Jego Cesarskiej Mości, z powodu upływającego jego 100-letniego jubileuszu, Najjaśniejszy Pan raczył zastać pułk ten w wzorowym stanie i porządku, za co oznajmia Monarsze zadowolnienie wszystkim zwierzchnikom i udziela niższym wojskowym, którzy znajdowali się w fronce konnym, po 1 rub. na głowę.

* Przez Najwyższe rozkazy w wydziale Wojny, w St. Petersburgu:

1) 20 lutego r. b. awansowani zostali: za odznaczenie się w służbie: warszawskiej artylerji fortecznej, chorąży artylerji miejscowej *Zawadzki* — na podporucznika; po ukończeniu kursu nauk w szkole jutrów, 2-jej kategorii, podchorąży-junkier 30 pułkownika pułku piechoty *Topolski* — na chorążego do 32 kremenieckiego pułku piechoty; przetranslokowany został chorąży 24 sibirskiego pułku piechoty *Bruszcowski* — do sztabu soligalskiego powiatowego naczelnika wojennego, na referenta, z zaliczeniem do piechoty armji; uwolniony został ze służby, z powodu słabości zdrowia, kapitan 18 białozierskiego pułku piechoty imienia Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Księcia *Heskiego Huberwicz*, w stopniu majora, z mundurem i emeryturą w stosunku dwóch trzecich płacy.

2) 21 lutego r. b. przetranslokowany został, pełniący obowiązki naczelnika straży ziemskiej powiatu Pincowskiego, w gubernji Kieleckiej, zaliczony do piechoty armji po-

rucznik *Jonin* — do okręgowego zarządu intendencji petersburskiego okręgu wojskowego, na urzędnika do wzmocnienia, z pozostawieniem w piechocie armji; uwolniony został ze służby, z powodu słabości zdrowia, porucznik 15 schlesburskiego pułku piechoty *Samojłowicz* — w stopniu sztaba-kapitana, z mundurem i emeryturą w stosunku dwóch trzecich płacy.

3) 22 lutego r. b. uwolniony został ze służby, z powodu interesów familijnych sztaba-kapitan 11 fanagoryjskiego pułku grenadierów imienia generałissimusa księcia Suworowa *Kowalewski* (Walery) — w stopniu sztaba-kapitana.

* *Bank Polski*. W dalszym ciągu ogłoszeń swych z dnia 1 (13) sierpnia r. z., o wycofaniu z obiegu biletów bankowych, mianowicie:

a) 10 rublowych koloru orzechowego, emisji od 3 (15) września 1857 r.
b) 3 rublowych perłowego koloru z różową siatką, emisji od 1 (13) marca 1850 r.
c) 10 rublowych perłowego koloru z niebieskimi na odwrotnej stronie ozdobami, emisji od 7 (19) stycznia 1844 r.
d) 25 rublowych perłowego koloru z różowymi ozdobami, emisji od dnia 21 października (2 listopada) 1852 r.

Bank Polski podaje niniejszem do powszechnej wiadomości: 1. Ze biletów jego powyżej wymienione, od dnia 1 (13) lipca r. b. będą przyjmowane tylko w Banku Polskim i jego Oddziałach, w należnościach tymże przypadających, a także Kasa Banku wymieniać je będzie jedynie do dnia 1 (13) lipca 1875 roku.

2. Ze po upływie tego drugiego, jako ostatecznego terminu, pozostałe w obiegu bankowe bilety uważane będą za umorzone i żadnej wartości nie mające. 65.

* *Naczelnik Kancelarii Banku Polskiego* podaje do powszechnej wiadomości, że stosownie do Art. 256 Instrukcji z dnia 9 (21) lipca 1840 roku, czynności Banku Polskiego zawierają się przez Wielki Tydzień, święto Zmartwychwstania poprzedzający. 1,252.

* W warszawskim sądzie wojskowo-okręgowym roztrąsane będą 3 (15) marca, o godzinie 11-ej z rana, przy otwartych drzwiach, następujące sprawy: 1) Szeregowca 14-go pułku ołonieckiego piechoty *Aleksandra Kiriejewa*, oskarżonego o uderzenie podoficera i inne przestępstwa. 2) Szeregowca komendy powiatowej pułkowej, *Hilarego Dolbaszewa*, oskarżonego o kradzież gwałtowną.

* W jednej z gazet polskich wychodzących w Austrii, z powodu podwyższenia w Królestwie Polskiem akcyzy od okowity o półtora rubla od wiadra, zamieszczony został artykuł, świadczący, jak niedbale gazety polskie traktują rzeczy, jak skoro przedmiotem ich rozmowa jest Rosja. W artykule tym powiedziano

mitych pisarzy: *Kraszewskiego* i s. p. *Korzeniowskiego*. Pierwszy występował już powtórnie tego wieczoru z nową komedijką, jednoaktową „Kosa i Kamień”, drugiego baczny reżyser przypomniał publiczności we wznowionej sztuce „Okno na pierwszym piętrze.”

Powiemy najpierw słówko o wznowionej komedjodramie „Okno na pierwszym piętrze,” którą nieboszczyk *Korzeniowski* napisał już bardzo dawno. Przypuszczamy iż czytelnikom naszym „znane są zapewne kompletne dzieła *Korzeniowskiego*, przypominamy tylko, iż w trzecim obrazie odbywa się tam arcy-dramatyczne rozwiązanie — gdyż mąż hrabiny, uprzedzony przez starego wiernego sługę, zastawia nocą w sypialni żony swego przyjaciela, kapitana, rozkazuje mu, z pistoletem w ręku, wyskoczyć przez okno z pierwszego piętra, a potem wprowadza oskarżającego ją o tę schadzke, starego sługę i ożyni mu krwawe wyrzuty za niegodne jakoby oszczerstwo. Scena ta sprawa silne na publiczność wrażenie. P. Leszczyński, w roli męża, grał miejscami bardzo dobrze. Pani *Rakiewiczowa*, wywiązała się dobrze z roli hrabiny, chociaż w obrazie pierwszym, grzeszyła patetycznością w deklamacji i heroizmem gestów. P. *Stolpe*, który i obecnie, pozostał przy swojej roli, w której występował trzydzieści lat temu, grał może tak samo jak wtedy lecz... trzydzieści lat... Pasiecznikiem niezłym był p. *Grzywiński*.

Pomijamy już dwie jeszcze podrzędne, acz nie łatwe w tej komedji role służących, które odegrali bardzo starannie, p. *Miciński* i p. *Dame*. Publiczność wysłuchiwała z wielkiem zajęciem wznowionej sztuki.

Nie potrzebujemy mówić że nazwisko I. I. *Kraszewskiego* umieszczone pod tytułem „Kosa i Kamie-

niędzy ionem, że podwyższenie akcyzy pomienionej okowity od 15 (27) lutego, gdy gorzelnie są już w pełnym ruchu i gdy czynności ich nie mogą być powstrzymane, spowoduje zamieszanie w budżecie ekonomicznym właścicieli gorzelni, nie będąc bowiem uprzedzeni co do tego środka, który został przedsięwzięty w jak największej tajemnicy dla wszystkich, z wyjątkiem żydów, ciż właściciele pozawierali umowy na podstawie poprzedniej akcyzy. Przeto właściciele gorzelni nie tylko nie będą mieć żadnych z tej sprzedaży zysków, lecz nawet będą zmuszeni dopłacić nabywcom znaczne sumy dla dotrzymania warunków kontraktu, i w ten sposób — jak użala się w dalszym ciągu gazeta pomieniona — zamiast zysków i nabycia środków do podtrzymania gospodarstwa i uiszczenia podatków skarbowych, poniosą straty.

Wszystkie te jeremjady pozbawione są wszelkiej zasady, a to dla powodów następujących:

1) Pomienione podwyższenie akcyzy od okowity nie może spowodować żadnego zamieszania w interesach właścicieli gorzelni, albowiem w art. 1 Najwyższej zatwierdzonej na d. 24 stycznia r. b. uchwały Rady Państwa powiedziano stanowczo, że jedynie okowita wypędzona z zacierów uskutecznionych po 15 (27) lutego, ulega opłacie akcyzy podwyższonej; wszelka przeto okowita wypędzona do daty pomienionej, ulega opłacie akcyzy podług poprzedniej, niższej stopy.

2) Wiadomo każdemu, mającemu choć elementarne pojęcia z ekonomji politycznej, że wszelkie pokośnienie cen produktów, niezależnie od ich wartości bezwzględnej, ciąży nie na producentach, lecz na konsumentach. Zwiększenie przeto akcyzy nie przyprawi właścicieli gorzelni o żadne straty, w stosunku bowiem do zwiększonej opłaty, podniesie się także cena okowity; różnicę przeto pomiędzy akcyzą poprzednią a terazniejszą płacić będzie, naturalnie, nie producent, lecz konsument.

3) Właściciele gorzelni, którzy pozawierali kontrakty na zasadzie poprzedniej stopy akcyzy, nie będą bynajmniej zmuszeni dopłacać przewyżki i nie poniosą przeto żadnych strat, sprzedadzą oni bowiem jedynie swoją okowitę, do ceny której, jako liczba stała, dodaje się akcyza obowiązująca. Nie mało bywa takich przykładów, że nabywający, nie chcąc powierzyć sum znaczniejszej właścicielowi, wnoszą sam do kasy akcyzę ustanowioną, właścicielowi zaś płaci tylko za taką ilość okowity, jaką kupił. Gdyby znaleźli się przeto tacy nabywcy, którzyby zażądali teraz odstawy okowity

nia, stanowiło świetną dla tej sztuki rekomendację, i z góry już usposobiło sympatycznie widzów. Nieustrudzony autor wielu i bardzo wielu powieści, spróbowałszy raz już szczęścia na tutejszej scenie, w „Miodzie Kasztelańskim” który dotąd cieszy się powodzeniem po wszystkich scenach polskich, dał nam obecnie drobny rozmiar obrazek, na kształt *Prowerbow* Musseta. Tylko że w przysłówiu wybranym na tytuł przez *Kraszewskiego*, autor nie siłił się tyle jak autor francuski, na świetną dyalektykę, skracając dowiecipem dialogi, lecz raczej chciał odrysować kilka charakterów wziętych z życia naszego społeczeństwa.

Treść „Kosy i kamienia” bardzo prosta: Starzy przyjaciele: *Baronowa* (p. *Niewiarowska*) i p. *Radca* (p. *Grzywiński*), ułożyli sobie połączyć węzeł małżeńskim, dwudziestoletnią Iżę siostrzenicę pierwszej (p. *Popiel*), z dwudziestopięcioletnim *Roderykiem*, synem drugiego (p. *Prądmowski*), i k'woli temu postanowieniu zbliżyli dwoje młodych do siebie, pozostawiając im wszelką do zawarcia ścisłych związków swobodę.

Otóż, oboje młodzi wiedzą o zamiarach rady i baronowej i właśnie dla tego że o nich wiedzą, postanawiają sobie stanąć im na przeszkodzie — tem bardziej że panna Iza nie chce iść za mąż a pan *Roderyk* — jako postępowiec i pozytywny filozof, weale żenić się z nią nie ma ochoty. Te przekonania oboje wyznają sobie otwarcie. Od tej chwili wszelki prymus pomiędzy niemi znika; przypominają sobie dawne czasy gdy w dzieciństwie jeszcze, bawili się z sobą — następnie rozpatrują się w sobie wzajemnie coraz bliżej — i nakoniec, ba! nakoniec, jak w każdej komedji czy

po cenach poprzednio umówionych, bez dopłaty przez nich różnicy akcyzy, w takim razie właściciel gorzelni znajduje obronę we właściwych władzach sądowych, które obalą bezwzględnie roszczenie nabywcy, jako bezzasadne, i u nieważną kontrakt. Mielimy w tych dniach podobny przykład w trybunale cywilnym w Warszawie, który rozstrzygnął na korzyść właściciela gorzelni spór tego rodzaju pomiędzy tym ostatnim a nabywcą, zadecydował bowiem, że jeżeli nabywca chce, ażeby kontrakt zachował moc obowiązującą, to powinien dopłacić właścicielowi gorzelni, oprócz ceny umówionej poprzednio, różnicę pomiędzy poprzednią a terazniejszą stopą akcyzy.

4) Przy układaniu przepisów co do terazniejszego podwyższenia akcyzy, nie było żadnej tajemnicy: korespondencja w tym przedmiocie odbywała się zwykłym trybem, dla wszechstronnego zaś rozważenia kwestji, zasięgały rady od osób obeznanych specjalnie z tym przedmiotem, i w tej liczbie od niektórych tutejszych właścicieli dóbr. Jasnym jest, że wiedzieć mogli o tem wszyscy, nie zaś sami tylko żydzi; ci ostatni bowiem, jest wiadomo, nie stanowią u nas klasy uprzywilejowanej, któreby rząd komunikował swoje rozporządzenia, ukrywając przed resztą ludności. Jeśli zaś żydzi wiedzieli o mającym nastąpić podwyższeniu rozmiaru akcyzy, które pozostało niewiadomem, jak powiada gazeta pomieniona, właścicielom gorzelni — polakom, mogło to pochodzić ząd, że żydzi, troskliwi o swe interesy, usiłują dowiedzieć się zawczasu o wszelkich rozporządzeniach rządu, dotyczących ich handlu. Przeciwnie zaś ludność polska, która rzadko kiedy stara się dowiedzieć o tem, co się pisze po rusku, pozostaje niekiedy w nieświadomości takich nawet przepisów prawa, które zabezpieczają jej własne interesy. Mniemamy przeto, że właściciele gorzelni mieli bezwzględnie na względzie możność podwyższenia akcyzy i sformułowali w tym duchu swoje zobowiązania, jeżeli zaś nie uczynili tego, to muszą sami sobie winę przypisać.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* *Testament doktora Stanczukowskiego*. W Kaliszu umarł niedawno doktor medycyny *Stanczukowski* i zapisał na korzyść rozmaitych instytucji dobroczynnych w gubernjach Królestwa Polskiego 4,500 rub. Według woli testatora, pieniądze tych można będzie użyć dopiero za 120 lat, kiedy ta nieznaczna suma

romansie, te dwa młode serca poczynają bić dla siebie — tak iż widzowie, po zapadnięciu kurtyny, pewni są iż sprawdzi się przepowiednia starego sługi baronowej, który, zacierając ręce, powiada, że za jaki miesiąc lub dwa, będzie nieochołbynie weselisko. Widocznem jest że *Kraszewski*, napisał nową komedijkę w chwilach wypoczynku — jeżeli tylko, ten Tytan prac literackich odpoczywa kiedy.... Swojska atmosfera owiewająca całe tło obrazka, i wybitne a żywe charaktery odtwarzające, z prawdą, terazniejszy nasz świat społeczny, widnieją tam ciągle jasno i wyraziście. — W ogóle utwór ten odegrany został dobrze i musiał podobać się publiczności.

Trupa włoska, przed zakończeniem tegorocznego sezonu w Warszawie, wykonała ostatnią już z szeregu zapowiedzianych oper. Nie był to jednak ani „Freischütz” Webera, ani „Don Juan” Mozarta, których nam obiecywano — lecz „Robert Djabel” Meyerbeera. Narazając się na wyrzuty zawziętych klasyków muzycznych, powiemy jednak, bez ujmę dla dwóch wielkich kompozytorów niemieckich, iż wolimy Roberta Djabla niż dwie wspomniane opery. Sławną tą partyturą posiada w sobie mnóstwo warunków żywotności, a bogactwo jej melodji, potęga chórów i przedziwne kombinacje orkiestrowe, ozdabia jeszcze fantastyczność samej formy i pełne prawdziwej poezji momenta w sytuacjach, które Meyerbeer umiał wyzyskać do gruntu. Zresztą, po cóżby się przydało opisywać przymioty dzieła, które od pół wieku z górą, obiega wszystkie sceny na obu światach półkulach i wszędzie zapal wznieca. Któż, z profanów nawet, nie pamięta niezrównanych piękności melodji w aktach 3 i 5, któż nie podziwiał sławnego ro-

FELJETON.

Przysłowie, że „jeszcze się ten nie urodził, ktoby wszystkim dogodził,” sprawdza się teraz na warszawskim bruku: Tak niedawno jeszcze, wszyscy narzekaliśmy na zimę zbyt ostrą i na długotrwałe w tym roku mrozy; tak niedawno pragnęliśmy, ażeby raz już przecie, znikły nam z przed oczu lodowiska i śnieżne zasy, pod któremi dyszy już młoda, rwiejąca się do życia roślinność wiosenna, — aż tu nagle znowu, gdy zmiana powietrza spełniła życzenia nasze, gdy śniegi i lody nikną pod tchnieniem marcowego powiewu i pod promieniami wiosennego słońca — zaczynamy jednogłośnie skarżyć się na błoto i słotę.

Można jednak uwzględnić te skargi, przeszedłszy się obecnie po niektórych dzielnicach Warszawy, gdzie pomimo energicznych usiłowań służby publicznej i nieustannej a ciężkiej pracy całego korpusu stróżów kamienicznych, uzbrojonych drągami żelaznymi — literalnie przejeść, z ulicy na ulicę, nie podobna. Jest to wprawdzie bardzo naturalne następstwo zimy obfitej w śniegi i lody, które warszawianie saniami i stopami ubili na twarde po ulicach klepkiska, lecz i najnaturalniejsze nawet rzeczy, jeżeli przykre lub niedogodne, dziwią nas i gniewają zwykle. Taka już ludzka natura!

Jednakże publiczność warszawska, zawsze chciała zabaw i rozrywek, nie wiele zważa na *Soylle* i *Charybdy* uliczne i przebywa je nawet wśród wieczornych ciemności ilekroć ją afisz czerwony, na nową sztukę do teatru lub na dobry koncert przyzywa. Tak postąpiła sobie w zeszłą niedzielę, gdy na jednym afiszu teatru *Rozmaitości* zobaczyła aż dwa świetne nazwiska znako-

wzrosnie, wraz z procentami, do ogromnego kapitału 3 miliony 150 tysięcy rubli.

* **Ceny targowe bydła, zboża i innych artykułów żywności w mieście Suwałkach od 12 (24) lutego do 19 lutego (3 marca) 1875 r.** Za konia od 25 rub. do 70 rub., za wołu od 25 do 40 rub., za krowę od 15 do 25 rub., za cielę od 2 rub. do 4 rub., za wieprza od 15 rub. do 30 rub., za owcę lub barana od 1 rub. do 2 rub. 50 k.; za czwart: żyta 6 rub. 95 k., jęczmienia 4 rub. 15 k., owsa 3 rub. 40 k., gryki 4 rub., grochu 7 rub. 10 k., kartofli 1 rub. 10 k.; za czwart: kaszy pszennej 1 rub. 70 k., jęczmiennej 1 rub. 10 k., gryczanej grubej 1 rub. 50 k., drobnej 1 rub. 20 kop.; za pud: mąki pszennej 1-go gatunku 1 rub. 75 kop., 2-go gatunku 1 rub. 45 kop., żytniej 1-go gatunku 1 rub. 5 kop., 2-go gatunku 60 kop.; za funt: chleba pyłowego 3 kop., razowego 1 1/4 kop., mięsa wołowego 1-go gatunku 7 1/2 kop., 2-go gatunku 6 1/2 kop., cielęciny 6 kop., wieprzowiny 1-go gatunku 9 kop., 2-go gatunku 8 kop., baraniny 6 kop.

* Dnia 14 (26) grudnia, 4-letnia córka włościanina wsi Wojciechowa, w gminie Krasocinie, w powiecie Włoszczyńskim, Antoniego Łopaty, Franciszka, pozostawiona przez rodziców bez dozoru, **umarła w skutku poparzenia się.**

— Dnia 16 (28) grudnia, 29-letni syn właściciela dóbr Matyczewski, w gminie tegoż nazwiska, w powiecie Andriejskim Józef Pace, wypadł z konia przez nieostrożność **zastrelał się na polowaniu.**

— Dnia 17 (29) grudnia, 5-letnia córka włościanina wsi Wicentowa, w gminie Pękoszewie, w powiecie Kieleckim, Andrzeja Kędziory, Marjanna, pozostawiona przez rodziców bez dozoru, **umarła w skutku poparzenia się.**

— Dnia 19 (31) grudnia, włościanin wsi i gminy Cjanowic, w powiecie Olkuskim, Stefan Gaska, lat 47 i jego syn Jan, lat 25, przy przewozie z zagranicy, po pijanemu defraudowanego spirytusu, **zmarli na drodze niedaleko od wsi Bębna.**

— Tegoż dnia, mieszkaniec osady Wolbromu, w powiecie Olkuskim, Bartłomiej Żarek, powracając w stanie nietrzeźwym podczas zamieci z jarmarku **zmarł na drodze.**

WIADOMOŚCI MIEJSKOWE.

* W niedzielę, 2 (14) marca r. b., o godzinie 10-ej z rana, odbędzie się w tutejszym kościele ewangelicko-augsburskim instalacja uroczysta superintendenta jeneralnego, Ewerta.

* W przyszły wtorek, 4 (16) marca, o godzinie 7-ej wieczorem, w sali posiedzeń magistratu m. Warszawy, odbędzie się zebranie ogólne roczne warszawskiego oddziału rosyjskiego Towarzystwa opieki nad zwierzętami, na które zarząd tego oddziału ma zaszczyt zaprosić wszystkich pp. członków takowego.

Z INNYCH GUBERNII.

* W niedzielę, 16 lutego, odbyła się w katedrze Świętej Trójcy ławy Aleksandrowskiej w St. Petersburgu **prekonizacja** (chirotonja) byłego rektora kiszyniewskiego seminarium duchownego, **archimandryty Barlaama**, na biskupa totiemskiego, sufragana diecezji Wologodzkiej. Świecenia dokonał najprzewielebniejszy Izidor, metropolita nowogrodzki i st.-petersburski, z najprzewielebniejszymi metropolitami: Arseniuszem—kijowskim i Innocentym—moskiewskim, z arcybiskupami: Bazylim — członkiem Najświętszego Synodu, Makarym—litewskim i Serafinem — woroneżskim i biskupem Palladiuszem ładogskim, sufraganiem diecezji st.-petersburskiej.

* Gazety petersburskie donoszą, że znany artysta **W. W. Samojłow** ostatecznie opuścił scenę petersburg-

mansu Bertrama przed wejściem do piekielnej pieczary—śpiewu i modlitwy Aliji w tymże akcie, wreszcie przeudnej muzyki do tańca w znanej scenie uwodzenia. A już cały akt 5-ty, od początku do końca jest jednym przepysznym poematem, w którym wszystkie wznieście uczucia i boleści, wypowiedziane są w motywach niezrównanej piękności. Zdany sprawę z teraźniejszego wykonania tej opery. Otóż, wykonanie to było wcale udane; powiemy nawet, iż może żadna z przedstawianych w tegorocznym sezonie włoskim oper, nie była tak starannie wyegzekwowana jak „Robert Djabel”. Tytułową rolę śpiewał p. Pavani i śpiewał ją z prawdziwym zapalem, eo się temu artyście nie często przytrafia.

Wiadomo że p. Pavani jest śpiewakiem doświadczonym, lecz zwykle, zarzucając mu pewną apatię, która niekorzystnie oddziaływała na jego grę dramatyczną i na śpiew nawet, zwłaszcza w sytuacjach żywszych, wymagających uczucia i ekspresji. Partję Bertrama wykonał nieźle p. Gasperini, któremu w ogóle brakuje nut niższych w dolnym rejestrze. Pani Cepeda, która zawsze jest ulubienicą publiczności, wybrała sobie w Robercie rolę Aliji, którą śpiewaczki na zagranicznych scenach, słusznie uważają za pierwszą w partyturze Roberta. Że pani Cepeda śpiewała w ogóle dobrze—o tem mówić nie potrzebujemy—jest to bowiem, nie tylko śpiewaczka utalentowana, lecz i artystka prawdziwa, — lecz musimy zrobić uwagę, że p. Cepeda, tak jak to czyniła w roli Małgorzaty w „Faustie”, i tu również zmieniła niektóre Meyerbeerowskie kadencje. Rozumiemy że śpiewaczka uczyniła to dla wywołania silniejszego efektu—łecz, co do nas przynajmniej, nie zgadzamy się na taki środek i nie przyzadzamy artystce prawa zastępowania trylem,

ską. Strata głęboko zasmucająca dla wszystkich, dla kogo są drogie interesa sztuki. Strata w krótkim czasie takich dwóch podór takich niezastąpionych artystów, jak P. W. Wasiljew i W. W. Samojłow, którzy dali życie i znaczenie teatrowi, sprawia krzyżujące pestki na scenie petersburskiej, uderzająco ubogie w prawdziwe talenta.

* Niedawno, jak donosi gazeta *Ruski Mir*, w okolicach wsi Tokaowa, niedaleko Petersburga, kółko amatorów myśliwych urządziło **polowanie na wilki**, ciekawe z tego względu, że w niem uczestniczyły dwie młode panny, siostry Sokołowskie. Obydwie myśliwe władają fuzjami z zręcznością najlepszego strzelca i odznaczają się nadzwyczajną śmiałością. Na ten raz zabiły one trzech wilków i wilczycę. Na polowaniu były ubrane w oddzielny, nadzwyczaj piękny kostium, składający się z czarnych szarawarów i ciemnozielonej kurtki haftowanej złotem.

* Dnia 16 lutego w sali uniwersyteckiej biblioteki w St. Petersburgu, odbyło się doroczne **posiedzenie Towarzystwa przyjaciół literatury rosyjskiej**, pod przewodnictwem D. J. Iłowajskiego, w obecności licznej publiczności. Otwarte zostało odczytaniem sprawozdania za rok upłyniony. Następnie sekretarz P. A. Bezsonow, obeznan słuchaczy z historją Towarzystwa, od dnia jego powstania (1811 r.) do naszych czasów. Mistrzowski referat p. Bezsonowa iskrzył się nazwiskami, blizkimi dla serca każdego, zajmującego się losami literatury krajowej. Mówca podzielił historję Towarzystwa na kilka okresów: pierwszy (1811 — 1819), kiedy Towarzystwo, ani ze względu na swój skład osobisty, ani ze względu na charakter działalności, nie zbliżało się do typu, jaki przybrało następnie; drugi (1819—1826), jak go nazwał p. Bezsonow „teatralny”, kiedy przyzywał dyrektor teatrów moskiewskich, Koszszkin, który starał się tylko o efekta zewnętrznego urzędzenia posiedzeń; trzeci (1826—1837) najbardziej kwitnący (Puszkina, Gnedieja i inni); czwarty (1837—1858)—ostatecznego upadku Towarzystwa, kiedy istniało tylko fikcyjnie i nowy okres (od 1858 r.), kiedy znowu po wstało, istniejąc do naszych czasów. Następnie członek czyny T. B. Miller czytał nowy wiersz (z Schillera), a B. N. Almazow—jeszcze niedrukowany wyjątek z nowego romansu hrabiego L. N. Tolstoja „Anna Karenin”.

* **Nabytki archeologiczne.** Obecnie dla zbudowania w Moskwie nowego gmachu muzeum historycznego, rozbierane są fundamenta byłego gmachu miejskiego, przy bramie Woskresieńskiej, w którym poprzednio mieściły się niektóre władze rządowe. Przy odkopywaniu fundamentu, mającego do 4 sażeni na głębokość i składającego się z sklepień, pod którymi są urządzone podziemne korytarze na dwa piętra, robotnicy, jak donosi dziennik *Ruski Wiedom.*, znajdują starożytne uzbrojenia, składające się z rycerskich zbroi kutech z czasów przed Piotrem W., pistolety skałkowe, karabiny ze czworobocznymi bagnietami, munsztuki z cyfrą Napoleona I., kawalerskie pałasze i szable z żelaznymi gęsami, blaszane znaczki siedmiogłosej rady moskiewskiej, na których jasno zachowały się wybite wyrazy; tak, na czworokątnych znaczkach, w rodzaju tych, jakie obecnie wydają się dorożkarzom wybite jest: „za 1806 rok, 2 k., 50 rubli akcyzy zapłacono;” na innych blaszkach okrągłych, z tego samego metalu, wybite jest: „za 2 rub. akcyza po 2 k. na 1806 r. robotnikowi.” Znalezione zostały także same blaszki w znacznej ilości i za 1807 rok. Oprócz tego znaleziono starożytnego kształtu kable do pieców i okien, ozdobione kolorowymi wzorami. Miejscami trafiają się kości ludzkie. Wszystkie starożytne rzeczy zbierają się w jedno miejsce i prowadzi się ich wykaz; przeznaczone są one do muzeum archeologicznego.

* Dziennik *Włodzim. Wied.* podaje następujące wiadomości o **warsztatach haftarstwa złotem** we wsi Ma-

choży i najświetniejszym nawet, oryginalnej kadencji kompozytora, zwłaszcza tak powszechnie znanego. Sam już zresztą charakter roli Aliji, na wkrótce dramatyczny, zwalnia ją od szukania koloratury efektów: takie drobne bizuterje wokalne, należą się partji Izabelli, której też Meyerbeer nie poskąpił wszelkich podobnego rodzaju efektów. Na niezapomnianie, panna Rosetti, aczkolwiek posiada głos przyjemny i gładki, nie ma jednak dotąd wyrobienia odpowiedniego do całkiem swobodnego wykonywania ozdób wokalnych—a znowu brak jej dostatecznego bogactwa głosu do należytego wyegzekwowania tak potężnej roli jak „Łaski” (*Gracie*) w akcie czwartym opery. Że jednak wszystkiego wymaga niepodobna, przeto pomimo nie dość dobrego wykonania tej jednej partji, uważamy przedstawienie Roberta Djabla przez artystów włoskich, za udane w ogóle, tem bardziej, że nawet p. Roig, zwykle niefortunny w swoich popisach scenicznych—tu niegorzej jakoś zdołał wybrnąć z malej lecz dość trudnej roli Rembolda. Nakoniec, dodamy jeszcze że tańce duchowe w akcie trzecim, posłły leciuchno i wdzięcznie. Szczere też i zasłużone pochwały należą się orkiestrze i chórom—szczególniej też te ostatnie, jakkolwiek reprezentowane w zbyt szczupłym komplecie, spełniły jednak dzielnie i wytrwale swoje nielatwe w tej operze zadanie.

Najważniejszy z wypadków scenicznych—to jest doroczny **benefis** p. Modrzejewskiej, połączony z pierwszym przedstawieniem znanego dramatu Szyllera „Intryga i Miłość”, odbył się wprawdzie wczorajszego wieczoru, lecz sprawozdanie z tego faktu odkładamy do przyszłego tygodnia.

Z koncertów dość licznych jakie się już odbyły, po-

terze, w powiecie wiaznikowskim. Do rzędu handlu roznosielskiego we wsi Msterze należy przemysł haftowania złotem całunów, chorągwi i tym podobnych przedmiotów. Temu lat 15, dziewczyna z jednej wsi okolicznej posłała za mąż do wsi Mstery, za wybijacza sukienek metalowych (riz) do obrazów; doskonale znała haftarstwo złotem i starała się użyć takowe i zastosować do operacji handlowych z roznosiicielami. Pod jej kierunkiem uczyło się kilka dziewcząt i przemysł ten przyswoił się i utrzymał tam z dobrym skutkiem; obecnie są trzy takie zakłady i w nich wyrabiają się całuny i chorągwie dla cerkwi, dalej sukienki na kielichy pasy dla księży, zarekawki, stuly, ubiory i t. p., ostatnie na zamówienia, a całuny i chorągwie ciągle na sprzedaż od ręki, ponieważ zawsze są w ruchu i potrzeba ich powiększa się corocznie.

Całuny i chorągwie haftują się na tanim półaksamicie, lub po prostu na farbowanym aksamicie bawełnianym; na haft używa się apliqué lub nici szychu złocistego i białosrebrnego koloru, oraz różne blaszki i różnokolorowe kamyczki, lub po prostu kolorowe szkiełka w oprawie metalowej. Aksamit bawełniany i pół-aksamit używa się najwięcej karmazynowy i fioletoowy, który naprzód zsywa się na właściwą wielkość całunów i chorągwi, potem stawia się w krosna, a w tych ostatnich dziewczyny i kobiety haftują na przyszły do aksamitu tekturze, wzory, wyrazy, ozdoby, wieńce, odzież, wszystkie potrzebne wizerunki, oprócz twarzy świętych. Haftowanie odbywa się z wielką szybkością, zwykłymi nitkami białego i złotego szychu, z wypukłościami gdzie potrzeba dla oddzielenia odzieży; dla zrobienia wypukłości, pod cienką tekturę podkładają się obrzynki papieru; twarze świętych, oraz ciała Zbawiciela na całunach malują farbami olejnymi oddzielnie majstrzy na cienkiej tekturze, która potem naszywa się na aksamit bawełniany lub półaksamit. Pod ciałem Zbawiciela i pod twarzami świętych, gdzie powinny być wypukłości podkłada się papier, a czasem po prostu drobne siano: na wieńcach dla większej jasności i pięknej powierzchności, na wierzchu haftu przymocowują się blaszki i kamienie kolorowe; potem tylną stronę całg, gdzie są nitki smarują kłajstrem z maki żytniej, zastępującym klej lub kroczał po to, aby nitki przymocowały się do materji i nie prędko mógł odpadać haft i cały wizerunek; po wysuszeniu, cała odwrotna strona podszyciwa się różowym lub karmazynowym perkałem, a brzegi obszywają się żółtą złocistą frendzlą, z kutasami po rogach i w taki sposób całun lub chorągiew gotowe są na sprzedaż.

Robotą tą przeważnie zajmują się kobiety; rzecz ręk mekzych na całunach i chorągwiach stanowi to, że wycinają one za pomocą narzędzi metalowych, rurek, stępli i młotka, z cienkiej tektury wszystkie ozdoby, odzież, wieńce, wyrazy na około całunu i t. p., które następnie kobiety przymocowują do materji, a potem na tekturze haftują szychem; drugą rzeczą mekczą jest malowanie twarzy, ciała i rąk; wszystko pozostałe należy do roboty kobiet.

Takich zakładów we wsi Msterze, mających po kilka dziewcząt i kobiet, jest trzy; z nich pierwsze miejsce zajmuje warsztat założycielki, włościanki Klewakinowej, a inne dopiero nauczyczysy się od niej otworzyły swe zakłady w niedawnym czasie; oprócz tego niektóre kobiety wyuczywszy się tego rzemiosła pracują w domu; są także robotnice w sąsiednich wsiach; zapłata daje się im tygodniowo; mogą one zapracować z gotowego materiału od 1 rub. 40 kop. do 2 rub. na tydzień; za wymalowanie całego całunu lub pary chorągwi płaci się od 2 do 3 rub. Wszystkie materiały do tej produkcji kupują się w Moskwie.

Całuny sprzedają się od 25 do 30 rub. jeden, a para chorągwi od 60 do 70 rub.; robotą tą zajmują się cały rok; w ogóle dziewczyn i kobiet haftujących we wsi Msterze, jest około 50, w liczbie których znajdują się uczennice; z zakładu Klewakinowej wychodzi do 100 całunów i 50 par chorągwi rocznie; haftowane całuny i chorągwie rozwóz roznosielię po różnych guberniach i sprzedają dla niebogatyń cerkwi.

minawszy probiereze wystąpienie panien Epstein, młodych wirtuozek, w Resursie kupieckiej—jak również koncert młodego pianisty, p. Domaniewskiego, w sali Resursy obywatelskiej, a wreszcie i koncert urządzony w Harmonji na korzyść wdowy pozostałej po sp. Cadori-m, jako nie przedstawiające dość poważnego dla sprawozdawcy materiału, zatrzymamy się jedynie na koncercie urządzonym przez s. listę orkiestry tutejszej p. Władysława Górskiego, w Resursie obywatelskiej.

P. Górski, skrzypek istotnie utalentowany wyżej, i od lat kilku już cieszący się uznaniem poważnej krytyki i sympatją muzycznej publiczności—obudza w nas tem większe zajęcie, że jest on wychowawcą tutejszego konserwatorium i stanowi niejako żywy dowód pożytecznej i pomyślnej działalności tej instytucji artystycznej.

Przedewszystkiem, należy się uznanie młodemu jeszcze artyście, że pomimo przeciwnych prądów nanieśionych modą—muzykę traktuje nie po koncertaneku, lecz głęboko, z całym poszanowaniem jej dziejowych tradycji. Wymownym tego dowodem była „Suite” (C. minor) napisana na same skrzypce przez koncertanta, na sposób sławnych „Suite” Bacha. Wszystkie pięć ustępów składających ten utwór, jako to: Preludium, Menuetto, Intermezzo, Gavotte i Gigue, odznaczają się wykończeniem niepospolitem a utrzymując w każdej z nich charakter wielogłosowy, autor złożył dowody zarówno talentu jak i erudycji muzycznej. Można by zrobić autorowi tę tylko uwagę, że w gawocie i w menuecie, za wiele jest zwrotów zbyt zawilanych w harmonji, których uproszczenie wpłynęłoby korzystnie na wydajność rytmu. Oprócz tej „Suite”, napisaniem której pan G. stanął w szeregu poważnych kompozytorów, wykonał on kil-

* **Kijów.** Dziennik *Kijewl.* donosi, że na posiedzeniu tamtejszej rady miejskiej 4 lutego **wybrany został na prezydenta miasta** (53 głosami przeciw 12) zasłużony profesor uniwersytetu św. Włodzimierza, doktor nauk prawnych, rzeczywisty radca stanu Kalinik Andriejewicz Mitiukow.

* **Klasztorna szkoła rzemieślnicza.** Założenie szkoły rzemieślniczej przy klasztorze stanowi tak rzadki i znaczący fakt, że nie można niezwrócić na niego uwagi i nie okazać dlań szczególnej życzliwości.

Przykład w tej wielce pożytecznej sprawie dał miński klasztor Świętego Ducha.

W tym przedmiocie dziennik *Minik. Eparch. Wiedom.* pisze co następuje:

W niedzielę 19 stycznia, miało miejsce otwarcie szkoły rzemieślniczej zatwierdzonej przy mińskim klasztorze Świętego Ducha, za inicjatywą o. namiestnika klasztoru, mszalnego zakonnika Mikołaja i na żądanie wszystkich zakonników. Na nabożeństwo odprawione z tego powodu raczył przybyć najprzewielebniejszy Aleksander, biskup miński i bobrujski; zebrało się także nie mało życzliwych szkole osób duchownych i świeckich.

Głównym celem szkoły, jak się okazuje z zatwierdzonego przez zwierzchność djecejalną projektu, jest podawanie pewnych wiadomości technicznych nie małej liczbie dzieci księży i służby kościelnej, mieszkających w klasztorze, które oprócz ustawy kościelnej, czytania i śpiewu, nie nabywają tam żadnych innych wiadomości, dających środki do życia. Oprócz tego projekt ma na widoku danie możności pracowania i nie małej liczbie kleryków klasztornych a nawet braci zakonników, którzy przy monotoności życia klasztornego potrzebują pracy fizycznej.

Według projektu, zamierzono otworzyć warsztaty szewski i introligatorski; lecz z powodu braku funduszów na nabycie potrzebnych materiałów i nauczycieli, na początek otwarta została tylko introligatornia, z zastrzeżeniem, że jak tylko przedstawi się możność, będzie otwarty warsztat szewski.

* Dnia 17 lutego, w permskiej działolejni, puszczonej został w bieg **młot 50-tonnowy**, wystawiony przez inżyniera górniczego Woroncowa. Za jego pomocą przekutą została tylna część działła 11-calowego. Urządzenie młota ukazało się doskonałym; przy kuścu, pomimo ogromnej siły uderzenia, wstrząśnienia były bardzo małe, co należy przypisać dobremu urządzeniu fundamentu i kowadła.

* W upłynionym 1874 roku **irkucka stacja telegraficzna** otrzymała za wysłanie depesz rządowych 10,991 rub. 89 kop., prywatnych 74,208 rub. 32 kop., razem 85,200 rub. 21 kop.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* W dziennikach francuzkich donoszą, że księżna Girgenti, córka królowej Izabelli, obecnie księżna Asturyjska, 1 marca wyjechała z Paryża do swego brata, króla Alfonsa XII, przy którym będzie sprawowała obowiązki gospodni; wezwał ją brat i sam rząd, pragnący otoczyć dwór madrycki całą świetnością odpowiednią władzy królewskiej. Krząta pogłoski, że w lecie przyjedzie i sama była królowa.

* Z Marsylii piszą pod 2 marca: „Księżnie Girgenti oddano tu honory królewskie. Na jej spotkanie wyjechali generał Espivan i prefekt w galowych mundurach. Szwadron kawalerji odprowadził ją do marsylskiego Grand-Hotel, gdzie jadła obiad. Przyjąwszy główniejszych przedstawicieli kolonii hiszpańskiej, z taką samą ceremonją została odwiedzona na fregacie „Navas de Tolosa,” na której odpłynęła o godzinie trzeciej.”

* Rozpuszczono pogłoskę, iż młody król hiszpański ma zamiar abdykować. Nie ma nie prawdziwego w tej pogłosce, dowodzącej jedynie, iż przeciwnicy don Al-

ka utworów napisanych przez znanych artystów naszych jak: „Elegję” Brzowskiego, „Romans” Noskowskiego, przesłane „Scherzo” z niedokończonej „Sonaty” p. Żeleńskiego, dwa Mazury J. Wieniawskiego a nakoniec „Humoreskę” młodzieńczego, nieznanego dotąd kompozytora, Jaszowskiego.

Do powodzenia jak również i do urozmaicenia programu koncertu p. Górskiego, na który publiczność zebrała się dość licznie—przyłożyli się amatorowie i artyści: Pani Kleczyńska pięknem odśpiewaniem dwóch udatnych numerów—p. Kleczyński odegram na fortepianie „Walcę” Moniuszki, i wreszcie p. Kotarbiński deklamacja, do której obrał sobie odznaczający się utwór Józefa z Mazowsza p. t. „Przed Klauzurą.”

W bliższej już przyszłości czeka nas nowy szereg koncertów, jako to: koncert pani Okulicz uczennicy konserwatorium Petersburskiego, w Klubie Ruskim—koncert na rzecz głuchoniemych sierot ubogich, w zabudowaniach Podominikańskich—i koncert Wielkotojńskiowy w teatrze, na zakłady dobroczynne. Najważniejszym jednak i najwięcej budzącym zajęcie będzie koncert doroczny na dochód niezdolnych Studentów Warszawskiego Uniwersytetu, który odbędzie się w przyszłą Niedzielę w Ratuszowej Sali.

Na zakończenie dzisiejszej z czytelnikami pogawędki dodamy, że p. Salomonski sprawił przykrą niespodziankę amatorom Hippiki, zawiadamiając publiczność, iż odkłada zamierzone otwarcie swoich przedstawień, w nowo zbudowanym Cyrku, aż do początku kwietnia.

